

Nabellen van reizigers terugkerend uit risicogebieden

Op dit moment worden reizigers afkomstig uit landen waarvoor vanwege de verspreiding van het coronavirus een oranje of rood reisadvies van kracht dringend geadviseerd 10 dagen in thuisquarantaine bij aankomst in Nederland. Er zijn signalen bekend dat deze quarantainemaatregel niet altijd wordt nageleefd en hiermee vormt deze groep een risico voor de verdere verspreiding van het coronavirus. Het bezoek aan een hoog risicogebied brengt een veel groter risico mee voor besmetting dan het bezoeken van veilige gebieden. Dit is mede omdat mogelijk op meerdere momenten contact is geweest met een besmet persoon tijdens het verblijf in een hoog risicogebied. Daarmee vormen deze personen bij terugkomst in Nederland een serieuze potentiële bron van besmetting in Nederland en ontstaat er een reëel risico op (her)introductie en derhalve gevaar voor de volksgezondheid.

Gezien dit risico op (her)introductie van COVID-19 door reisbewegingen naar risicogebieden, is een betere naleving van de quarantainemaatregel gewenst. Het nabellen van reizigers uit deze gebieden zou kunnen bijdragen aan een betere naleving van deze maatregel. Het doel van het nabellen van reizigers uit risicogebieden is tweeledig; enerzijds is dit een controle maatregel om na te gaan of reizigers zich aan de thuisquarantaine periode houden, anderzijds is het een handreiking naar de reiziger. Tijdens het gesprek kan worden nagegaan of de reiziger in staat is thuisquarantaine op goede wijze te organiseren en wat zij hiervoor nodig zouden hebben. In het gesprek kan actief gecommuniceerd worden welke sociale middelen en voorzieningen er zijn om mensen extra te ondersteunen tijdens de quarantaineperiode. Hiermee wordt ook tegemoet gekomen aan de motie Asscher van het debat van d.d. 12 augustus 2020.

Om deze reden is het voornemen om op korte termijn een callcenter op te richten. Op 13 augustus jl. is Defensie doormiddel van een bijstandsverzoek verzocht te ondersteunen in het operationaliseren van dit callcenter. Defensie zal de logistieke processen rondom het operationaliseren van dit callcenter in handen nemen, de uitvoering kan worden uitbesteed aan een private partij. Het opzetten van een callcenter om reizigers na te bellen zal losstaan van het voorstel van wetwijziging om een verplichte quarantaine van reizigers in te stellen. Ook zonder verplichting adviseren wij u dit callcenter op te zetten zodat we een beter inzicht en meer grip kunnen verkrijgen op de naleving van zelfquarantaine en mensen beter kunnen adviseren hoe zij dit op een degelijke manier kunnen inpassen in hun routine. Bij een verplichte thuisquarantaine voor reizigers uit hoog risicogebieden zal de controlefunctie van het nabellen een sterkere rol krijgen. Signalen van niet naleving van de quarantainemaatregelen kunnen via deze gesprekken worden opgevangen en, waar mogelijk, doorgezet worden ten behoeve van handhaving.

Operationele acties

Gezien het toenemend aantal besmettingen in Nederland en het feit dat in week 33 18,4% van het aantal COVID-19 patiënten in de 14 dagen voor aanvang van de ziekte in het buitenland is geweest, is het zaak om een dergelijk callcenter binnen een zo kort mogelijke periode op te zetten en te operationaliseren. Gezien de positieve ervaring en het adequaat handelen van Defensie m.b.t. de oprichting van de teststraat op Schiphol, is er wederom een verzoek gedaan aan Defensie om het ministerie van VWS hierbij te ondersteunen. Het zal dan met name gaan om de inzet van de logistieke expertise die er bij Defensie aanwezig is. Dit verzoek om ondersteuning is reeds gedekt in het formele bijstandsverzoek van de datum 13 augustus 2020, onder nummer 5: 'Ondersteuning van de coördinatie van de registratie van reizigers en het nabellen van deze personen.' Er is op 21 augustus 2020 met Defensie een eerste overleg geweest over de inhoud en vormgeving van deze bijstand. Hierbij is er vanuit Defensie aangegeven dat het een randvoorwaarde vanuit hen is dat de eindverantwoordelijkheid en juridische grondslag van het opvragen en het verwerken van deze informatie bij het Ministerie van VWS blijft liggen. Ook is besproken dat de inzet van Defensie van korte duur zal zijn en zich met name zal richten op het logistieke proces van de opzet van een dergelijk operationeel callcenter. Het idee is om de uitvoering en uitwerking van dit project over te laten aan marktpartijen en hier juridische afspraken te maken zodat er wordt voldaan aan wetgeving op het gebied van persoonsgegevens en vertrouwelijkheid. In week 35 zal de operationele bijstand van Defensie verder worden uitgewerkt.

Een belangrijke voorwaarde voor de opzet van het callcenter is de grondslag voor en registratie van persoonsgegevens van reizigers afkomstig uit risicogebieden. De aankomende week zal grondig uitgezocht worden welke juridische grondslag hiervoor van toepassing is en hoe deze te operationaliseren is. Hiervoor is intensieve samenwerking met het ministerie van IenW noodzakelijk, voor het contact met verschillende vervoerders. De grondslag voor het opvragen van passagiersgegevens van passagiers vanuit lucht- en zeevaart is te vinden in art. 53 t/m 55 van de Wet op de Publieke Gezondheid. De mogelijkheden om gegevens op te vragen bij andere vervoersmodaliteiten, zoals internationale trein- en bus vervoerders, zal volgende week verder worden verkend. Ook zal worden onderzocht welke partij deze gegevens op basis van deze bevoegdheid kan opvragen, kan verwerken en kan uitwisselen om belcontact mogelijk te maken. De bedoeling is om de inzet van Defensie hierbij van korte duur te laten zijn en werkzaamheden uit te besteden aan marktpartijen.